Հաստատում եմ

տնօրեն՝ Ս. Մխիթարյան

01.09.2023թ.

<<Հայկավանի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի I դասարանի դասվարի 2023-2024 ուսումնական տարվա ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների պլանավորում

Դասվար՝ Էմմա Պողոսյան

Հա մար	Աշակերտի ազգանունը, անունը, հայրանունը	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվը	Աշակերտական շարժի համարը	Ծննդյան թիվը	Ամիսը	օրը	սեռը
1.	Եղիազարյան Մարինե Վարդանի	[redacted]					[redacted]
2.	Խաչատրյան Նարեկ Արտակի	[redacted]					
3.	Խաչատրյան Սերգեյ Հայկի	[redacted]					
4.	Հակոբյան Անգելինա Արմենի						
5.	Մելքոնյան Անահիտ Արմենի	[redacted]					[redacted]
6.	Մխոյան Անգելինա Խաչատուրի	[redacted]					[redacted]
7.	Շահինյան Գոհար Գարիկի	[redacted]					[redacted]
8.	Սեդրակյան Համիկ Ռաֆիկի	[redacted]					[redacted]
9.	Սերոբյան Նարե Արշակի	[redacted]					
9.		[redacted]					
10.		[redacted]					[redacted]
11.		[redacted]					[redacted]

12.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
13.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
14.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
15.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
16.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
			[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	

		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
17.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
18.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
19.		[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
20.							[redacted]

Համար	Հասցեն	Հեռախոսի համար	Ծնողի(օրինական ներկայացուցչի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը
1.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
2.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
3.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
4.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
5.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
6.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
7.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
8.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
9.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
10.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
11.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
12.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
13.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
14.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
15.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
16.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
17.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
18.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
19.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
20.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
21.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
22.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
23.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
24.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
25.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
26.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
27.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
28.	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հ/հ	Ժամկետ	Թեմա	Նպատակը, խնդիրները	Աշխատանքի ձևերը	Կատարող
1	01.09.23թ.	Գիտելիքի օր	Զրույց գիտելիքի կարևորության մասին	զրույ ց	Դասվար
2	08.09.23թ.	Օրագրերի վարման վիճակը	Մաքու ր ,գեղեցիկ, ճիշտ լ րացնել ու կանոների պահպանու մ:	զրույ ց	Դասվար
3	15.09,23թ.	«Աշնան գույ ները» ոտանավորի ուսուցում և քննարկում	Տեսնեն նզգան աշնանը տեղի ունեցող փոփոխությ ունները:	Մտքերի փոխանակում	Դասվար,աշակերտնե ր
4	22.09.23թ.	Ամեն ինչ ի վերջն է գովել ի:	Պարծենկոտությ ան,ստ ախոսությ ան վերջ տալը:	քննարկու մ զրույ ց	Դասվար ,աշակերտ
5	29.10.23թ.	Եթե ես կախարդական վրձին ու նենայ ի;	Աշակերտների ցանկու թյ ունների և երազանքների բացահայ տում:	Զրու յ ց, քննարկու մ	դասվար,աշակերտնե ր
6	06.10.23թ.	Զրու յ ց ուսուցչ ի տոնին նվիրված:	Հարգանք ու սեր դեպի ուսուցիչ ը:		դասվար
7	13.10.23թ.	Լավ ընկերը ոչ թե խոսքի,այ լ գործի ընկերն է:	Վեր հանել լ ավ նվատ ընկեր լ ինել ու գաղափարը:	Մտքերի, կարծիքնե-րի փոխանա-կում:	Դասվար,աշակերտնե ր

8	03.11.23թ.	Անցկացնել զրույց «Հայրենիքը իմ տունն է» թեմայով:	Արժևորել մեր պետության ու ազգության մասունք:	զրույց	ամսագրեր	դասվար
9	10.11.23թ.	Սովորել ը յուրաքանչյուրի պարտքն է:	Սեր արթնացնել դեպի ուսումը:	զրույց	Պատմվածքների ընթերցում:	դասվար
10	17.11.23թ.	Հեքիաթի ուսուցում նքննարկում Հ.Թումանյան	Հեքիաթների դրական և բացասական հերոսների վերհանում:	Զրույց	Հ.Թումանյանի հեքաթներ	դասվար
11	24.11.23թ.	Վայելուչ ձեռագրի արժեքը - զրույց	Վայելչագրության կանոնների պահպանում:	զրույց		Դասվար, աշակերտներ
12	01.12.23թ.	Նկարել խորաշուն	Կարողանան իրենց պատկերացմամբ նկարել աշուն:	անհատական		աշակերտներ
13	08.12.23թ.	Բնական աղետներ: Ինչ է երկրաշարժը	Զնավորել աղետներից պաշտպանվելու հմտություններ	Զրույց, տեսանյութի դիտում	<<Ես նշրջակա աշխարհը>>դասագիրքը	դասվար
14	15.12.23թ.	Ասույթներ հայրենասիրության վերաբերյալ :	Սեր դեպի հայրենիքը:	զրույց	«Հայրենիքի հողն ու ջուրն անուշ է»:	Ուսուցիչ, աշակերտներ
15	22.12.23թ.	Թումանյանի հեքիաթներից որևէ մեկի մեկնաբանություն:	Հեքիաթի մեկնաբանություն	բանավեճ	«Պոչատ աղվեսը» քննարկում	Ուսուցիչ, աշակերտներ
16	26.01.24թ.	Քանի լեզու գիտես,այնքան մարդ ես:	Լեզվի կարևորության արժևորման գաղափարի վերհանում	Բանավեճ, մտքերի քննարկում		դասվար
17	02.02.24թ.	«Ձվարձալի ձմեռ»	Ձմռան գույները և փոփոխությունները պատկերացնել :	Զրույց	«Նոր տարի» երգի ուսուցում	աշակերտներ և դասվար

18	09.02.24թ.	«Մեծ սիրտը, ինչ պես օվկիանոսր	Բարեհոգու թյ ան,կա- մեցողու թյ ան զգացու մի խորացում:	Զրու յ ց, մտքերի քննարկ		դասվար

		երբեք չի սառչի»բանավեճ		ում		
19	16.02. 24թ.	Իմ սիրած հեքիաթը:	Իմանել ընթեր-ցասիրության նկատմամբ հետաքրքրությունը;	քննարկում	Հայկական ժողովրդական հեքիաթներ	դասավար
20	23.02. 24թ.	ՀՀ բանակի կազմավորումը:	Բանակի դերը և նշանակությունը յուրաքանչյուր ժողովրդի ներկրի կյանքում:	զրույց	Անագրեր,վավերագրական ֆիլմեր	դասավար
21	01.03. 24թ.	Դասագրքերի օգտագործման վիճակն ու պահպանումը:	Սոսնձել պոկված թերթիկներ ունեցող գրքերը:	Բանավեճ գրքերի ստեղծումը:	«Իմ դասագիրքը» ստանավորի քննարկում	Դասվար,աշակերտ
22	15.03. 24թ.	Ովաշխատի,նա կուտի:	Աշխատասիրության դաստիարակություն	քննարկում	Թ.Հայթունյան"Զարմանա-հրաշ հեքիաթներ"	դասավար
23	05.04. 24թ.	Հեքիաթի ուսուցում,Գրիմ եղբայրներ	Հեքիաթի ավարտի,մտքի բացահայտում	քննարկում	«Հենզել և ու Գրետել ը»հեքիաթի մեկնաբանում:	դասավար
24	12.04. 23թ.	Մայրական սերը սահման չունի:	Հոգատարություն և քնքուշ վերաբերմունք մայրերի նկատմամբ	քննարկում	«Մոր ձեռքերը»	Դասավար, աշակերտներ
25	19.04.24թ.	Օրագրերի վարման վիճակը:	Մաքուր և ճիշտ գրառել ու կարողության զարգացում:	Անհատական ստուգում		դասավար
26	26.04.24թ.	Առածի մեկնաբանում «Ամեն ծաղիկ իր հոտն ունի»	Տարբեր ծաղիկների գույնը,ձևը,նշանա-կությունը:	Զրույց ծաղիկների մասին	«Ծաղիկները» ստանավորի քննարկում	դասավար
27	03.05.24թ.	«Դռները բացեք,գարուն է գալիս»	Գարնանը տեղի ունեցող փոփոխությունը տեսնել նզգալ :	զրույց	Աշակերտների ուժերով թերթի	Դասավար աշակերտներ
29	17.05. 24թ.	Հայ ժողովրդի ավանդական ծեսերը և եկեղեցական	Ժողովրդի լավագույն սովորույթների և ավանդույթների սերունդներին փոխանցում:	քննարկում	Հայոց եկեղեցու պատմություն դասագիրք	դասավար
28	10.05.24թ.	Զրույց ... մասնակցության տոնին;	Մեր ընտանիքի մայրերը, ծնողները,մարդիկ:	քննարկում	Բանաստեղծություն,երգեր	Դասավար աշակերտներ

		ն ավանդույթն երը:				
30	24. 05. 24թ.	Եղեռնի զոհորի հիշատակի օրը:	Երեխաներին պատմել ,թե ինչ պես են հայ երը **1915**թ ապրիլ ի **24**-ին ենթարկվել թու րքերի կոտորածին:	զրույց		դասվար
31						
32						
33						
34						

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ներածություն(դասարանի ընդհանուր բնութագիրը)_ IV դասարանում սովորում են 9աշակերտ՝ 2 տղա, 7 աղջիկ: Դասարանը գեղեցիկ և համախմբված է: Բավականին ակտիվ և խելացի աշակերտներ են, ցուցաբերում են լավ վարքագիծ: Ձևավորված է առողջ և միահամուռ կոլեկտիվ:
2. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքում-ներկայացվում է միջոցառումների օրացուցային պլանի աղյուսակ: Պետք է իրականացվի հայեցի, գեղագիտական, բարոյական, հայրենասիրական, սպորտային, քաղաքացիական դաստիարակությանը նպատակաուղղված միջոցառումներ, բաց դասեր, սպորտլանդիաներ, էքսկուրսիաներ, աշակերտների հայացքների, մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր: Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է, որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, ինքնուրույնության նախաձեռնում, հանդուրժողականության արտահայտում:
3. Հայեցի դաստիարակություն
3.1-Հոգևոր դաստիարակությունը սկսվում է հայրենիքի հանդեպ սիրուց: Հայրենիքը սկսվում է տնից, հողից, ջրից: Հայեցի դաստիարակություն նշանակում է սիրել հայոց լեզուն, մեր ավանդույթներն ու սովորույթները, երգն ու պարը, մշակույթը, ազգային նվաճումները, հայտնագործությունները:
3.2- Գեղագիտական դաստիարակությունը մանկավարժների և դաստիարակողի համատեղ գործունեության գործընթաց է, որը ձևավորում է գեղագիտական կուլտուրա: Գեղագիտական դաստիարակության զարգացմանը մեծապես նպաստում են արվեստի օջախներ այցելելը, էքսկուրսիաները և այլն:
3.3-Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն. Հայրենասիրությունը դա սերն է հայրենիքի, սեփական երկրի նկատմամբ: Դա հոգատարությունն է հայրենիքի հանդեպ և հանուն հայրենիքի սեփական անձի զոհողությունն է: Պետք է հարգել և սիրել մեր հայրենիքը:
3.4- Ֆիզիկական դաստիարակությունը ուղղված է սովորողների օրգանիզմի ձևաբանական և ֆունկցիոնալ կատարելագործմանը, արտաքին միջավայրի անբարենպաստ պայմանների դեմ կայունության ձևավորմանը, հիվանդությունները կանխելուն և առողջության պահպանմանը:
3.5-Աշխատանքային դաստիարակություն նշանակում է զուգակցել սովորողների մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի ձևերը: Այդ իսկ պատճառով պետք է անընդհատ հարստացնել և համալրել նրանց աշխատանքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:
3.6-Բնապահպանական դաստիարակություն. Նպատակը շրջապատող միջավայրի նկատմամբ դպրոցականների պատասխանատվության ձևավորումն է: Պետք է անձի մեջ դաստիարակել, որ բնությունը ազգային հասարակական հարստություն է, որը պետք է պահել խնամքով:
4. Դպրոց-ընտանիք կապը-ձևավորվում է ծնողների և մանկավարժների համատեղ գործունեությունից:Այդ համատեղ գործունեությունը նախատեսում է երեխայի հանդեպ միասնական պահանջների մշակում: Ծնողներին պետք է ներգրավել դպրոցական աշխատանքների կատարմանն ու կազմակերպմանը:

Բազմազավակ ընտանիք ունեցող աշակերտներ՝

1.Սերոբյան Նարե Արշակի

Սոցիալապես անապահով ընտանիք

Մելքոնյան Անահիտ Արմենի
Խաչատրյան Սերգեյ Հայկի

Դասարանական ծնողական խորհրդի կազմ

Նախագահ՝ Մանուկյան Սյուզաննա Գագիկի
Անդամներ՝ Վարդանյան Արմինե Հայրապետի
Մելքոնյան Վալերյա Ղուկասի

Ծնողական ժողով

	Քննարկվող հարցեր	Ամիս, ամսաթիվ
1.	.Դասարանական ծնողական խորհրդի ընտրություն: .Կարգապահական հարցերի քննարկում: .Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների քննարկում:	11.09.2023թ.
2.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում: .2023-2024 ուստարվա I կիսամյակի ամփոփում:	27.12.2023թ.

3.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում:Կարգապահական հարցերի և ավարտական միջոցառման կազմակերպչական հարցերի քննարկում	15.03.2024թ.
4.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում:Էքսկուրսիայի	18.06.2024թ.

	կազմակերպում:Գիտելիքների ստուգման արդյունքների և .2023-2024 ուստարվա II կիսամյակի ամփոփում:	

Դասղեկի աշխատանքի բնույթը, մանկավարժական գործառույթները, նպատակը և աշխատանքի ուղղությունները

Դասղեկները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են: Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում՝
   - հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում է բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար փաստաթուղթ ներկայացվի),
   - աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ՝ առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)
   - հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:
2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում՝
   - կազմակերպում է դասարանական ժողովներ,
   - կազամկերպում է կոլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
   - կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ:
3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:

4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ՝

- ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
- ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում,
- ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:

5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմաններին՝

- ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,
- նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին:
- բարոյահոգեբանական պայմաններին

- Դասարանի աշակերտների սննդի կազմակերպում (նյութական օգնության կազմակերպում):
- Թղթավարություն՝
  - ամփոփում է աշակերտների առաջադիմության տվյալները,
  - լրացնում է դասամատյանը,
  - լրացնում է անձնական գործերը,
  - մշակում է դասղեկի աշխատանքային պլան:

8. Աշխատանք մանկավարժահոգեբանական կարողությունների խորացման ուղղությամբ:

Դասղեկական ժամի դաստիարակչական գործառույթները

Դասղեկական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ՝ որոշակի օր:

Դասղեկական ժամի ձևերը տարբեր են. դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն:

Դասղեկական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դաստիարակի ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դասղեկական ժամի առարկա կարող է հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկություններ, սոցիալական կյանքի երևույթներ, երեխաների հոգեբանական խնդիրներ:

Կողմնորոշող ֆունկցիա - նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դասղեկական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա - դասղեկի ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում, ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա - արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենք իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը:

Հաճախ դասղեկի ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները. այն և' կրթում, և' կողմնորոշում, և' ուղղորդում, և' ձևավորում է աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները, հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասղեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասղեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաէթիկական
- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիգենայի և առողջ ապրելակերպի
- հոգեբանական
- բնապահպանական

- համադպրոցական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դասղեկի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Լավ է, երբ երեխաների հետ շփվելիս դաստիարակը կառաջնորդվի յուրահատուկ կանոնակարգով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ.

- Սիրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել
- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին, այլ ոչ թե նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դասղեկությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին, պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- «խրախուսման» խումբ
- «պատժի» խումբ
- «փորձագետների» խումբ
- «ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

<u>Ա.Շոպենհաուեր</u>

Դասղեկի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխազգացողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա զրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անրաժե՞շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ի՞նչ է խրախուսանքը» և «Ի՞նչ է պատիժը»: Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի՞նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես ստանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:
- Հարցերի քննարկում.
- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել

երեխային: Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաներ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4.Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային,եթե..»,«Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե..»,«Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...»,«Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա'յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան:Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասղեկ՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:
- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:
- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին:

Ծնողական ժողով

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական մեթոդ ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- ✓ «խրախուսման» խումբ
- ✓ «պատժի» խումբ

- ✓ «փորձագետների» խումբ
- ✓ «ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա.Շոպենհաուեր

Դասղեկի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխազգացողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա զրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անրաժե՞շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ի՞նչ է խրախուսանքը» և «Ի՞նչ է պատիժը»: Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ի՞նչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստաման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես ստանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:

3. Հարցերի քննարկում.

- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել երեխային:

Քննարումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4.Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային,եթե..»,«Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե..»,«Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե…»,«Ես արգելում եմ նրան, եթե…»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան:Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասղեկ՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:

- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:

- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին:

Դասարանի ղեկավարը (այսուհետ՝ դասղեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասվարը՝

1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտա¬նիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.

2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձ-նահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և ման-կավարժահոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը.

3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջ¬ների կատարման ապահովմանը.

4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնա¬կան օգնություն.

5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրո¬նային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադի¬մության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.

6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.

7) դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը: